

Előfizetési ár:
 Egész évre. . . 8 korona.
 Félévre. . . . 4 korona.
 Negyedévre. . 2 korona.
 Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések:
 Kiadóhivatalban árszabály szerint vétetnek fel.
 Nyilttérben petit soronként 20 fillér.

BÁCS-TOPOLYAI HIRLAP.

SZEPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. FÁRNEK DEZSŐ ügyvéd.

Szerkesztőség:
 B-Topolya, gr. Széchenyi István-utca 695. szám, hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
 Wilhelm Miksa könyvnyomdája, hova az előfizetések s a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

Egyes számok kaphatók: Topolyán Wilhelm Miksa könyvnyomdájában, Szabadkán: Wilhelm Samu könyv- és papirkereskedésében

A paraszt hitbizománya.

A mai demokratikus világban érdekes ellentétet képez a közfelfogással az a körülmény, hogy az egész magyar közvélemény, még a legradikálisabb demokraták is örömmel üdvözik egy új hitbizománynak eszméit, mely eszme lehetőleg már az ősz folyamán ténynyé válik és bevonul törvényárunkba. A homesteadot, magyarul paraszt-hitbizománnyt mindenki úgy üdvözi, mint a magyar kisbirtokosság védőbástyáját, amely hivatva van megőrizni és fenn tartani a kisbirtokot egy tulajdonosnak, mint annak utódainak. Ez a felfogás helyes is, mert a homestead valóban az, aminek hirdetik.

Günther Antal igazságügyminiszter az ősszel terjeszti a magyar törvényhozás elé a homesteadról szóló törvényjavaslatot, amelyet valószínűleg egyhangu lelkesedéssel tesz magáévá minden arra hivatott fórum. Ennek a javaslatnak a főintézkedése az, hogy hitbizomány, vagyis ahogy a javaslat nevezi, családi otthon alakítható minden tizenkét holdas lirtokból, amely egy gazda tulajdonát képezi és tehermentes. Az ilyen családi otthont magánkövetelések fejében elérve nem lehet, csakis a föld jövedelmeit lehet bizonyos időre let foglalni úgy, hogy a családi otthont nem lehet kipuzni a kisgazda lába alól. Ha

a mélyére hatunk ez intézkedés jogi és anyagi következményeinek, akkor látjuk, hogy ez nemcsak gyökeres változást idéz elő a falu életében, de különösen az átmenetben nagyon sok zavarnak, kuszaságnak lesz az okozója. De amikor nagy cél lebeg előttünk, hogy a magyar föld megmaradjon a magyar nép birtokában, akkor szembe kell néznünk mindenféle időleges kellemetlenséggel és meg kell hozni érte minden fáradságot, minden áldozatot.

Gondoljuk el, hogy évente több ezer kisbirtok fölött ütök meg a dobot és hogy a kedvezőtlen gazdasági viszonyok következtében még adósságmentes birtokokat is eladnak tömegesen, melyeknek tulajdonosai azután a kapott pénzzel kivándorolnak Amerikába; gondoljuk el, hogy az usztorások és a könnyelmű adósság-csinálás veszedelmes szelleme mennyire karmai közé kapta a magyar kisbirtokos-osztályt. Gondoljuk el, hogy mindezen végzetes körülményeknek vége szakad, mihelyt a kisbirtok családi otthonná alakul át.

A javaslatnak hiányosságát látjuk abban, hogy a családi otthon alakítását a földtulajdonosok tetszésétől teszi függővé. Véleményünk szerint családi otthont kellene alapítani a törvény erejénél fogva minden 12 holdas paraszt birtokból és így elérnők azt, hogy a magyar kisbirtoknak több mint 65 szá-

zaléka hitbizománnyá alakulna át, a melyhez senki sem férhet és amely sértetlenül szállna át fiúra és unokára. Véleményünk tehát az, hogy czélszerű lenne, ha a javaslat kötelezően irná elő a családi otthonok alakítását.

Ha pedig ez lehetetlen volna, akkor erkölcsi kötelessége minden bírónak, tanítónak, papnak, szolgabirónak, jegyzőnek, ujságnak és mindenkinek, akinek a néppel érintkezése van, hogy a legmesszebbre menőleg agitáljon a kisgazdák között, hogy minél hamarabb megalakítsák a maguk családi otthonát. Csak is így menthetjük meg a magyar földet a magyar nép számára, csak így érhetjük el azt az ideális célt, hogy idővel jólét és nyugalom költözik a faluba, melyet a parasztra nehezedő százféle teher, a könnyelmű adósságcsinálás és a szoczialista izgatás oly alaposan feldúltak. A családi otthon új szoczialis politikát inaugurál, amely konzervatív irányu ugyan, de annál biztosabb és nyugalmasabb.

Az ideai termés.

— Harminczhétmillió mázsa buza. —

A legutolsó jelentés, amely az ország várható termését felbecsülte, július 4-én került nyilvánosságra és 36 millió métermázsza buzát jósolt. Azóta két hét múlt el s a most kiadott jelentés egymillió métermázsával többre becsüli a buzatermést, amely megfogja

FÁRKA.

A két öreg.

Öreg volt már mind a kettő, galamb fehér mindkettőnek a haja, lágy, jóságos mindkettőnek a tekintete. Hatvanon jóval felül mult már a férfi s az asszony sem sokkal fiatalabb. Ajkukon örökös volt a mosoly, örökös a vidámság, a gyermeki jókedv.

A két öreg az ablaknál ült, kéz a kézben, szorosán, egymás mellett, mintha a hosszas távollét után mosolygó, öregségükben akarnák pótolni azt, amit ifju korukban elmulasztottak; egymásé lenni, egymásé örökre, elválaszthatatlanul. Künn tavasz volt, nap-sugaras, virágos tavasz. Már nyitak az akácok, firtós virágaikat millió döngicsélő méhecske röpködte körül. Örömmámorban uszott az egész nagy természet. A lány tavaszi szellő megrabolta a rózsát, a játszintot s illatukat szétszórt a levegőben, mintha csak szeszélyes, jókedvű tündérek illatos parfümökkel hintették volna be az egész nagy világot.

— Mikor még mi is fiatalok voltunk... szólt az öreg asszony.

— Igen, — szólt a férfi — mikor még mi is dalt zengtünk a szerelemről, mikor még mi is epedtünk a szerelem édes csókja után, mikor még mi is fiatalok voltunk, vidámak és bohók.

— Arany idők, — drága iftalság, mi nem élveztük örömeit. Nekünk csak bánatot hozott a tavasz, szomorúságot a nyár, but a lombpergető ősz és lemondást a tél.

— Megöregedtünk, régen elmúlt a mi ifjuságunk. Szép emlékek, kora lemondásról, — hogyan is volt? Régen volt, — de igaz volt.

*

Tizenhétéves volt a leány, huszonkettő a fiu. Mind a kettő színinövendék volt. Színinövendék. Mind kettő előtt szép jövő ábrándos képe lebegett. Ofelia akart lenni a leány, Othello a fiu. Együtt szerepeltek az életet jelentő színpad deszkáin, együtt játszották, vagy — csak akarták játszani az élet drámájának nehéz szerepeit is. Hányszor megdobbant mindkettőjük szíve, mikor csak játékból suttogtak egymásnak szerelmes, édes szavakat, hányszor szökött arcukba az ártatlan szerelem hatása alatt a vér, mikor csak játékból csókolták meg egymás igazi csókra vágyó ajakát, oh hányszor, hányszor szerették volna egymásnak elmondani, hogy szerettek, szeress te is, — de az élet igazi színpadán gyáva volt mindegyikük, csendes, szótalan a fiu is, a leány is. Pedig szerették egymást nagyon, csak nem merték egymásnak bevallani.

Iluska, így hívták a leányt, valahol a külvárosban a negyedik emelet egy udvari szobájában lakott. Nagyon piczi volt a szoba, négy lépés a szélessége, alig öt a hossza. Egyetlen ablaka a háztetőkre nézett; minden felől csak piros, meg fekete háztető, meg kémény, melyeknek fojtó füstje mind az ő szobájába verődött.

Elemér, az volt a fiuak a neve, mindig hazakisérte az iskolából Iluskát. Szótlanul haladtak egymás mellett a köruton, messze, messze, egész Iluska házáig. A szí-

ük tele volt reménnyel, szerelmes édes gondolatokkal, a jövő büvös terveivel, de az ajkukra nem jött hang, egy megváltó, boldogító szó. Es ez így tartott hosszú, hosszú ideig.

Mikor Iluska fölért szobájába, leült ablaka elé, tekintete messze szállt a háztetők fölött, valahol máshol, másvilágban, a hol szeretik egymást az emberek, ahol nem gyávák egymásnak megvallani szerelmüket.

Elemér ez alatt fel és alá sétált a ház kapuja előtt. Agyában száz gondolat járt örületes táncot, száz gondolat száz újabb gondolatot szült, melyek megegyeztek és megegyeztek és százszor inkább felkeltették égő szerelmét.

Oh hányszor akarta neki mondani:

— Iluska kisasszony! — Vagy nem ez, nagyon hideg — hisz kollégák voltak, talán így: Édes Iluskám:

— Ném lehet, így meg nagyon is bizalmas; ennyire még nincsenek. Végre megállapodott a megszólításban. Így fog neki szólni:

— Iluska! Hallgasson meg, nagyon fontos mondani valóm van önnek.

Iluska tán így felelt volna.

— Beszéljen, Elemér, hallgatom.

— Nem tudom, észrevette-e már rajtam, oh, bizonyára észrevette, hogy-hogy én önt végtelenül, nagyon-nagyon szeretem.

Iluska erre lesütötte volna a két szép szemét, elpirult és — mélyen hallgatott volna. Elemér pedig így folytatta gondolatait.

— Nem vagyok már gyermek, pár hónap mulva kilépek a világot jelentő deszkákra, — ez az általános frázis nagyon tetszett

haladni a harminczhétmillió métermázsát. Ez sem végleges szám, mert a cséplést még sok helyen meg se kezdték. Azokról a helyekről pedig, ahol a cséplés eredményét ismerik, nemcsak a többtermés hire érkezik, hanem az is, hogy a buza minősége minden várakozást felülmúl s évek óta nem termett a magyar földön olyan aczélos, piros és sulyos buza, mint az idén.

A földmivelségi minisztérium által kiadott jelentés így hangzik:

Julius hó első felében is jobbára szárazság és forróság uralkodott közben ugyan voltak zivatarokkal, de leginkább viharokkal járó lecsapódások és néhol jégeső, de ez az eső, egyes helyeket kivéve, sehol sem volt elegendő és természetesen ma is jóformán országsherte panaszzal az eső hiányát, különösen a kapásnövények és takarmánynövények silány fejlődése miatt, amelyek főleg a takarmányfélénél, már-már aggodalomra adnak okot. Általános a panasz a burgonya elmaradása, tökéletlensége (rosszul kötött, alig van gumója és az igen apró) és részben a tengeri rosszabbul fejlődése miatt; panaszokodnak a répa, dohány, kender, kerti növények, komló és a mesterséges takarmányok rosszabbodó termés kilátásai miatt is, pár szóval kifejezve, a kiadó eső hiányát érzi az egész ország és különösen a sik vidék, mely szenved is miatta.

Esőt kíván még a szőlő és a késő gyümölcs, de leginkább a legelő és a tarló, ahol a fűnövény megindulása valósággal áldás volna. Az aratást a száraz és meleg időjárás, — amelyet csak az esti és éjjeli lehűtés enyhített, — jelentékeny mértékben előmozdította, néhol sietette is lefolyását egy, hogy sok helyen a búzával, a rozsszal egyidejűleg érett lett az árpa, sőt szórványosan a zab is. És most, amidőn már az aratás nagyjára befejeztetett, sőt a hordás erősen folyik, néhol pedig a próbacséplések is megindultak, tűnik csak ki az eredmény a valóságot megközelítőleg, amely a rendellenes időjárás következményeképp valóban igen különböző is, nemcsak vidékek és vármegyék szerint, hanem járások, sőt határ szerint is.

Az abnormális időjárás tüneteivel volt dolgunk az egész esztendő lefolyása alatt, sehol sem lehettek tisztában a gazdák a várható termés hozam mennyiségével, még kevésbé az ezek minőségével. Olyan vidékeken, hol már-már lemondtak még a tűrhető eredményekről is, nagyon sok esetben meglepetések állottak be, ott pedig, ahol jó

neki — s önálló leszek. Oh, Iluska, játszuk végig együtt az élet nehéz szerepét, fejezzük be mi Romeo és Julia félbehagyott szerepét s legyünk boldogok együtt, örökre. Vagy, — gondolta tovább csüggedten, — ha nem szeret, mondja meg azt is, hogy ne kelljen szegény szívemnek sokáig kétségek közt vergődnie.

Iluska erre már bizonyára neki bátorodott volna, ráemelte volna ábrándos tekintetét s ezt mondta volna:

— Elemér! Régen vártam már magától ezeket a szavakat. Régen vártam, mert, — mert én is szeretem magat; szeretem titkon, már első találkozásunk óta, s oly boldog volnék, ha...

— Elemér mint az örült rohant végig az utcán, szemei csillogtak, a kezeivel összevissza hodonászott, úgy, hogy az emberek megfordultak utána s vagy kacagtak, vagy a kiket oldalba taszított, dühösen morogtak rája.

Másnap, harmadnap ugyanez történt; a napok, a hónapok multak, eljött a nyár is, az iskolát bezárták, válniok kellett. Iluska odahaza vánkosaiba temette arcát, sirt, könnyezett keservesen, mert azt gondolta, hogy nem szereti az, akiért szívesen feláldozná életét, egész jövőjét. Elemér meg százszor is megkísérelte, hogy bevallja neki szerelmét, de gyáva volt, gyáva, s szerelmes ifju szíve nem tudta volna elviselni a visszautasítást. A leány ment jobbra, a fiu ment balra, a szívük tele szerelemmel, tele csalódással, lemondással.

Multak az évek. Mikor ismét összerültek, — bizony már mindkettőnek ha-

eredményt vártak, a csalódásoknak egész tömegével van dolgunk. Aszerint, amint több és több próbacséplés válik ismeretessé, a reméltől eltérő eredmények jelentkeznek. Így tehát ma sem tiszta még a kép és mindaddig, amíg a próbacséplések csak szórványosak, korai is volna az addig ismeretes próbacséplések után a végleges eredményekre nézve határozottsággal nyilatkozni, tény ugyan az, hogy pl. az Alföldön már sok helyütt inkább számbavehető az eredmények, itt könnyebb is volna a megközelítő eredményt kimutatni, bárha biztos adatokról a hetekre kihuzódó cséplés folytán itt is csak később lehet szó.

Az eddig ismeretes próbacséplési eredményekből a tanulság az, hogy az Alföldön a gabona- és főleg a búzatermés a reméltnél valamivel jobb. Az összes eredmény nem mondható ugyan általánosan kielégítőnek, mindenesetre azonban tény az, hogy azokon a vidékeken, illetve vármegyékben, ahol már-már nagy aggodalmak voltak a termést illetőleg, a hozam a szem kiváló minősége által lényegesen módosult.

Ugyanis a gabona és különösen a búza szeme nemcsak, hogy szép piros színű és aczélos, hanem emellett még többnyire sulyos is, amire az idej nagyon abnormális időjárás után a gazdák nagy része nem volt elkészülve.

A jó minőség, amely hektoliterenkint sulyban kifejezve 78—80—82 kilogrammra is emelkedik, az Alföldön kevés 74—75—76—77 kilogrammos sulyegységgel áll szemközt és legfeljebb csak ott, ahol a kényyszerítés és magmegszorulás, valamint az üszög nagy kártételei mutatkoznak.

A csalódások és kellemes meglepetések váltakoznak tehát és most még csak az a kérdés, hogy a kettő közül melyik lesz túlsúlyban az eddigi becslések szerint, csalódás érte leginkább a Duna két vidékét és némely felvidéki (kelet felé eső) vármegyét, meglepetés pedig a Tisza vidékét (itt is leginkább a réti földeken) és az Alföld ama vidékeit, amelyek a június havi rekkenő hőség után csapadékban és hűvösebb időben (szél csaknem mindig volt) részesültek.

A királyhágóntuli vármegyékben minőségileg szintén jobb termésre van kilátás, ez is a jobbra fordult időjárásnak tulajdonítható. Így tehát, bárha a vetések ritkán állottak, gazosak is voltak, mert meg nem dőltek, a kalász és a szemképződés normális lefolyást nyerhetett, az eredmény is sok helyen várakozólag kedvezőbb lett a reméltnél.

A szalmatermés hozama azonban egy-

jában ezüst szálak csillogtak. Mindkettőnek szíve nagyot dobant, mikor viszontlátták egymást, kacagtak, talán titkon még egy eltévedt könnycsepp is csillogott szemükben.

— Vacsorázzunk együtt, — szolt Elemér, hisz annyi mondani valónk van egymással.

A pezsgónél azután Elemér, az aglegény, ki már jóval felül volt az ötvenen, így szolt Iluskához, a vénleányhoz.

— Emlékszik még rá, Iluska, Mikor még gyermekek voltunk, hogy szerettem én akkor magat.

— Igen, — mikor még gyermekek voltunk, — szolt elmélázva a vén leány — én is szerettem magat, nagyon szerettem.

— De én gyáva voltam bevallani. Óh mennyit szenvedtem. Hány keserves éjszakát töltöttem álmatlanul. Hányszor megbántam gyávaságomat. De pótoljuk ki most azt, a mit akkor elmulasztottunk. — Iluska, legyen a feleségem.

A vénleány rávetette tekintetét az aglegényre.

— Már késő kedves barátom. Miért nem szolt akkor, vártam, epedve vártam, lássa, előtte volt a pezsgó s maga nem üritette ki. Rózsa voltam, s maga nem tüzött keblére. Most már késő. Megöregedtünk.

— De tán nem késő még. Ha nem szakitottuk le a tavasz rózsáját, ápoljuk az ősz virágát, talán lesz még számunkra is illata.

A domonkosok templomában egy öreg pár esküdt egymásnak örök hűséget.

Somogyi Gyula.

negyed-, sőt néhol egyharmaddal is kevesebb, mint rendes esztendőben szokott lenni, ez a hiány pedig az ez idej szűk takarmánytermés sulyát fokozni még inkább alkalmas lehet.

A búzánál észlelhető kisebb méretű termésemelkedés a többi kalászosoknál, sajnos, már nem következett be, pedig ezt szintén remélték a gazdák, főleg a hegyi és a dombvidékeken, részben azonban az Alföldön is. Némely helyütt ugyan módosult a kilátás és eredmény, de az arány nem kedvező, mert a visszaesések száma és mértéke a javult átlagokat erősebben ellensúlyozván, az országos eredményre is kihat. Egyedül tehát a buza az, amely a csalódásokat eddig mintegy a háttérbe szorította és a kellemes meglepetések által a termés átlagokat is módosította.

Jégeső volt a lefolyt időszakban és helyenkint tetemes kárt is okozott: Nyitra, Turóc, Bars, Hont, Moson, Somogy, Sopron, Vas, Zala, Abaujtorna, Sáros, Zemplén, Bereg (felhőszakadás is), Hajdu, Szabolcs, Szatmár, Arad, Temes, Torontál vármegyékben.

Havazott: Beszterczenaszód vármegyében, dér volt Trencsén vármegyében. Üszög kárt jelentettek igen sok helyről, különösen pedig az Alföldről, rozsdakárt a Duna balpartjáról és szórványosan a Tisza vidékéről is.

A július hó 15-ére vonatkozó termésbecslések szerint megközelítőleg remélhető, feltéve, hogy már nagyobb változás nem áll elő:

Kat. holdankint átlagosan remélhető termés q	A bevett és nagyjobbára már learatott terület után pedig összesen millió q
búza	6.21 37.30
rozs	5.97 11.53
árpa	6.12 10.62
zab	5.35 9.96

A múlt évben termett 32.80 millió q buza, 10.69 millió q rozs, 13.73 millió q árpa és 11.54 millió q zab.

Az ártézi kutak.

Az uradalmi lakás előtt berekedt ártézi kut tisztítása és javítása megtörtént. Most már a csó vastagságában, teljes erővel folyik a víz, bár némileg mélyítve lett s alkalmas medence lett hozzáépítve.

Nem lesz érdektelen itt annak berekedésével foglalkozni.

Az ártézi kutak berekedése történhet homoktorlódás folytán, amikor is a csóvek alsó nyílása a homok által elzáródik és a víz a föld alatt más irányu utat tör magának. Ez esetben a vizet egészen el is lehet vesztetni és csak mélyebb furás által, egy esetleges új forrásból, illetőleg földalatti vízcsatornából lehet ismét vizet kapni. Ily esetben megtörténhet, hogy több fáradság és több költség folytán sokkal jobb eredményt ér el az ember, mert mélyebben fekvő vízcsatornából a víz sokkal vastagabb sugárban tör fel. E fáradságot és költséget, ha tehát arra szükség van, nem kell sajnálni.

A berekedés második oka lehet a csóveknek az elpusztulása, mert a fölfelé tölülő víz azt a csövet mindig surolja és így koptatja, de meg a csó másik fele a földdel érintkezvén, ott rozsdát is kaphat és így idővel kilyukad. Az ilyen kilyukadt csónél is megakad a viznek felszínre való ömlése, mert a belyukadt csóvön föld vagy homok tölül a csóbe és a viznek fölfelé való nyomását egészen elzárja.

Ez esetben a csóveket ki kell cserélni, de ha ez nem lehet, akkor nincs más mód, mint mellette új ártézi kutat furni.

Harmadik eset, hogy az ártézi kutak vize ellankad, az lehet, hogy a csóvekbe rossz gyermekek csutkát, bőrt, fadarabot, vagy Istentudja mit nem, beledugnak. Ez rendes lakókkal bíró községekben meg nem történik, de minálunk majdnem rendszeren ez szokott lenni az oka az ártézi kutak vizének elrekedésénél. Szomorú jelenség, de igaz, bizonyítja az is, hogy a Sztrek-féle gőzmalom udvaráról a tulajdonos megengedte a vízhorást s alig egy-két nap alatt elrontották az ártézi kutját.

Mit bizonyít ez?

Nem mást, mint azt, hogy Topolyán rakoncátlan szülőknek még rakoncátlanabb gyermekei vannak. És ha már nem lehet megbizni a szülőket, miért ne lehetne az előjárónak a szülőket megbízhatóbbakká tenni. Az előjáróságnak és rendőrségnek legnagyobb része nincs mindig elfoglalva, miért nem vesztegetnek rá egy kis időt, hogy olykor-olykor az ártézi kutakhoz eltekinté-
nének és az ott rendetlenkedő gyermekeket megintenek s szükség esetén a szülőket egy koronáskával megbüntetik.

Ha már a deres kiment a divatból, megvan a korona s higgyék meg, hogy annak a koronának olyan hatása volna, mint volt valamikor a deresnek, de nem kellene a szülők siránkozó szavára hallgatni, mert csak krokodilkönnye azok s bizonyos lehet benne mindenki, hogy minél fájdalmasabb annak a szülőnek gyermeke hibája, vagy inkább rakoncátlansága miatt fizetni, annál inkább megfogja gyermekét javítani, mert az csak ő rajta áll.

Német községekben ilyen utcai rakoncátlanságot, fák bántalmazását, kerítések, falak rongálásait nem is egy koronáskával büntetnek, hanem mindjárt tzzel, huszszal s innen van azután az, hogy ott sohasem történik bántódása semmiféle köztéren fekvő tárgynak.

Igy lehet ezt nálunk is tenni, csak akarni kell. Ha pedig valaki ilyen akarhat elérni és el is érheti és mégsem éri el, mert nem akarja, az bünt követ el.

Az ártézi kutaknak ocsmány bórdarabokkal vagy piszkos rongyokkal való bedugdosása a közegészségre is nagy hátránnyal jár, éppen azért e kutak ellenőrzése már ebből a szempontból is nagyon szükséges.

HIREK.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy az előfizetést minél előbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében zavar álljon elő.

Adókievetés. Az adókievető-bizottság az elmúlt héten a kitűzött program szerint folytatta működését, úgy hogy már a jövő hétre csak a topolyai adózók egy része maradt. Hétfőn a 177—220 t. sz., kedden a 221—268 t. sz. és szerdán a 269—316 t. sz. topolyai adózók és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok jönnek sorra, mely után a bizottság megtartja záró ülését.

A toronyóra. Akár hiszik, akár nem, a toronyóra hétfő óta jár, még pedig pontosan. A vállalkozó lejött, megcsinálta, az óra jár, s a világ békésen forog tovább.

Időjárás. A lefolyt héten általában szeles, hűvös időjárás volt, helylyel-közzel esővel. A kilátások is szeles, esős időre engednek következtetni.

Kinevezés. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott magy. kir. miniszterelnök Bárczy Iván zombori pénzügyi titkárt jelenlegi állomáshelyén végleges minőségben pénzügyi tanácsossá nevezte ki.

Gromon Dezső öngyilkossága. Gromon Dezső báró, vármegyénk volt főispánja, ny. honvédelmi államtitkár, v. b. t. t., a fővárosi közmunkák tanácsának alelnöke hétfőn reggel 9 órakor mellbelőtte magát. A golyó a már 70 éves aggot veszedelmesen megsebesítette, de nem ölte meg, sőt orvosai véleménye szerint remény van a felgyógyuláshoz. A hír megye- és országszerte általános megdöbbenést és részvétet keltett.

Artézi kut tisztítás. A templomtéren levő artézi kut — mint jeleztük — már nagyon gyengén adta a vizet s koronként el is akadt. Az előjáróság kitisztíttatta a kutat, a csövet több mint egy méter magasságban levágta s egy kiczementezett, kétoldalt lépcsővel ellátott medenczét csináltatott hozzá s most a víz a cső egész vastagságában vígan folyik s így a nagy vízszükségletet ismét képes a kut ellátni.

Tanügyi tétel a kath. tanítóknak. Az érseki tanhatóság az érsek megye tanítói ré-

szére a következő tételt tűzte ki a megfejtésre az őszi esperes kerületi tanácskozmányokra: „A szemléltető oktatás támogatására újabb a legtöbb népiskolai tankönyv a szöveg közé nyomott képekkel van ellátva. Ezen képekre nézve a szakkörök nézete eltérő. Fejtessék meg: a) pedagógiai szempontból helyesre a népiskolai tankönyvek illusztrálása? — ha igen, b) a népiskola egyes osztályait és az egyes tantágyakat tekintve a tankönyvekben milyen képek alkalmazandók? c) Mi módon használja fel a tanító ezen képeket tanítás közben? — Ezenkívül minden tanító az esperes által kijelölt tananyagból fél órára terjedő gyakorlati tanítást is kell, hogy kidolgozzon.

A slójd kurzuson résztvevő tanítóknak a zombori r. kath. legényegylet az emeleti szobáit előnyös feltételek mellett a kurzus tartamára bérbeadja, ahol mérsékelt ár mellett étkezni is lehet. Tudakozódhatni Erzsébet-körút 9. sz., I. e. 1. ajtó.

Táncziskola. A nálunk is előnyösen ismert Klein Adolf bajai táncz- és illemtanító holnap nyitja meg 4 hétre terjedő táncztanfolyamát a Kaszinó-szálló emeleti helyiségében. Beiratkozni azon estén is lehet.

A kamara és a végrehajtási törvény. A szegedi kereskedelmi és iparkamara már egyszer kifejezte aggodalmát az új végrehajtási törvény várható hatása fölött. Aggodalmasnak tartja ezt a törvényt főképp a kisiparosok, kisgazdák, kisekszisztenciák érdekében, akiknek éppen a védelmét célozták vele. A kisemberek a kamara újabb fölterjesztése szerint, amit a kereskedelemügyi miniszterhez intézett, hitellel szerzik be a szükséges anyagot, hogy bevárhassák a munka alkalmát. Ha nincs hitel, — pedig a törvény épp a hitelt fenyegeti — akkor elesnek ettől a lehetőségtől. A kamara újabb fölterjesztésében legalább a törvény 31. §-ában előirt átmenet megkönnyítését kéri, azt, hogy a harmincz napra megszabott határidőben a bejelentések tömegesebben eszközölhetők legyenek. Ennyi idő alatt ugyanis — amint ismeretes — még a régi végrehajtási törvény marad érvényben a bejelentett követelésekre. A kamara megküldi a kereskedő- és ipartestületeknek a bejelentési formulát, hogy ezzel is megkönnyítse az átmenetet.

Kiselejtezt katonai fegyverek beszerzése. Használaton kívül helyezett katonai fegyvereknek hatóságok részéről való mikénti beszerzése tárgyában a belügyminiszter valamennyi vármegye alispánjához körrendeletet intézett. A miniszter ugyanis ismételtén arról értesült, hogy a községek előjáróságai mező-őreik, erdőőreik, illetőleg rendőrök részére szükséges használaton kívül helyezett katonai lőfegyverek és kardok beszerzése iránt közvetlenül a budapesti fegyverkereskedőkhöz fordulnak; ez az eljárás azonban hosszabb időt vesz igénybe s a beszerzési költségeket indokolatlanul növeli. Ez okból a miniszter figyelmezteti a községi előjáróságokat, hogy katonai fegyvereket ne kereskedőktől vásároljanak, hanem azoknak a m. kir. honvédség készletéből leendő kiszolgáltatása iránt való közvetítés végett az alispánok útján egyenesen a belügyminiszterhez forduljanak.

Leánynevelő internátus és polgári leányiskola Zentán. Endrei Sománé (volt városi mérnök neje) kitűnő hírű zentai leánynevelő intézetében a szeptember hó elsején kezdődő tanévben a polgári leányiskolai növendékek Kaszás Róza polg. isk. tanárnő vezetése mellett fognak alapos oktatásban részesülni. Az első évről meglepően szép eredménye után, az intézet jövője biztosítva van. Az intézetben eddig működő főgimnáziumi tanárok a folyó tanévben is tanítanak és a rendes tantárgyakon kívül a *francia és német nyelv* alapos elsajátítására kiválóan nagy gondot fordít az igazgatóság. A *továbbképző tanfolyamon* polgári iskolát végzett növendékek az általános műveltség megszerzéséhez szükséges ismereteket — főgimnáziumi és polgári iskolai tanérok előadásából tanulják. A belakó növendékek daczára az általános drágaságnak *mérsékelt díjazásért* családias, szeretetteljes bánásmód, vallás-erkölcsi nevelésben és *kitűnő ellátásban* részesülnek. Az internátus gyönyörű stílusban fölépített, kényelmes, tulajdonát képező magánépületben

van elhelyezve. Tágas udvar, pompás kert, tennispálya, vízvezeték és villanyvilágítás egészségügyi szempontból is alkalmassá és ajálatossá teszik ezen internátust. A folyó tanévben az intézet minden valószínűség szerint elnyeri majd a *polgári leányiskolára vonatkozó nyilvánossági jogot*, amely körülmény a szülőknek — az intézettel szemben tanúsított rokonszenvét csak fokozni fogja. Az igazgatóság kívánatra bárkinek is megküldi a bővebb felvilágosítást nyújtó prospektusokat és minden szülő, aki leánygyermeke jövőjét, illetve szellemi és testi kiképzését *csékélyebb anyagi áldozattal* biztosítani óhajtja — forduljon mielőbb és bizalommal *Endrei Sománé* leánynevelő intézetéhez Zentán, mert pedagógiai szempontokból csakis korlátolt számban és csak jobb családból való növendékeket vesz fel az igazgatóság.

Tűz Feketehegyen. Hétfőn éjjel Medveczky Miklós feketehegyi gyógyszerésznek egy melléképülete eddig ismeretlen okból kigyulladt. A tűz az erős szélviharban nagy ijedelmet okozott, de végre sikerült a tüzet localizálni, úgy, hogy csak a kigyulladt épület égett le. A kár 600 koronát tesz ki. Az épület biztosítva nem volt.

Szerencse a szerencsétlenségben. Egy topolyai leány a cséplőgépnél mint kéveadóga-
tató dolgozott, csütörtök reggel vigyázatlanságból egyik lábával a dobba lépett s a gép a következő pillanatban összezsugorult volna az egész lábát, ha az etető lélekjelenlétét megtartva a dobba ki nem rántja, így a gép csak a lábfej egyik oldaláról szedte le a bőrt s csak kisebb zuzódást okozott, de csonttörést nem.

Tűzek. F. hó 18-án este 11 órakor Szemző Gyula szállásán még eddig ismeretlen okokból kigyulladt 66 méter hosszú istállója s annak teteje, valamint a padláson levő takarmány teljesen leégett. A kár 1900 kor. — Ugyanez alkaiommal Bergl József kossuthfalvai lakosnak, aki ott bérlő volt elégett 5 darab szántó ekéje és több lószerszám összesen 200 korona értékben. — F. hó 19-én éjjel 11 és fél órakor Tolmácsi János kishegyesi lakosnak kigyulladt a faluban levő nádfődeles háza s annak teteje, a padláson levő gabona, liszt, hus és zsiradékneműek együtt megégett. Az összes kár 1334 koronát tesz ki. A ház 900 koronára volt biztosítva, tehát a kár némileg megtérül. A tűz oka, amint már rendszeren szokott is lenni, a rossz kémény volt.

N Y I L T T É R .*)

Hirn Adolf bajsai kereskedő urat folyó hó 12-én a vásárban megsértettem és fenyegettem, tehát ezuttal nyilvánosan bocsánatot kérek tőle.

Végh Gyula.

*) E rovat alatt közöltékert nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Meghaltak a héten:

Turucz Péter 12 hónapos. Major Ferencz 5 hónapos. Vadócz Péter 3 hónapos. Fekete Etelka 2 hónapos. Vadászi Margit 3 hónapos. Kovács Dezső 10 hónapos.

Felelős szerkesztő:

Dr. Fárnek Dezső ügyvéd.

Lapkiadótulajdonos:

Wilhelm Miksa könyvnyomdatulajdonos.

Uj rózsaburgonya

nagyok, 5 forint métermázsája, ajáni szállítás nélkül, utánvéttel

Reiter Izidor Temesvár

József-város. Zsákok darabja 15 kr. Méterenként 1 kor. előleg kéretik.

Értesítés.

Értesitem tisztelettel a n. é. közönséget, hogy kellő számú növendék jelentkezése esetén Bácsstopolyán f. é. szeptember havában **polgári leányiskolát**

állítok fel.

Intézetem tantervében és szerkezetében az állami és községi polgári iskoláknak meg fog felelni, miért is a törvény szerint **nyilvános jogu tanintézet** lesz, mely állam-érvényes bizonyítványokat ad.

Tandij az első osztályban havi 10 kor. Beirási díj 20 kor.

Mélyen tisztelt szülők! Korunkban mindenkinek, leánygyermekünknek kétszeresen szükségük van az iskoláztatásra. A társaságban élő nőnek ma már elengedhetetlen feltevéle, hogy legalább polgári iskolai ismeretei legyenek. Másrészt pedig a nő a mai társadalomnak szintén kereső tagja. A nőknek tekintélyes száma munkájából él és ha a sors szeszélye kenyérkeresetre utalja azt, ki arra nem számított, mily szerencse akkor, ha kezében van a tisztességes önfentartásnak eszköze. Küldje mindenki leánykáját a polgári iskolába.

Amidőn áldozatok árán felállítom a polgári leányiskolát, jóakarataikat és támogatásukat kérem. Jelentkezéseket **Takács Elek** róm. kath. tanító ur fogad el. Az idő előrehaladottságánál fogva kérem mielőbbi előjegyzésüket, mert az iskola felállítása a jelentkezés eredményétől függ.

Teljes tisztelettel

Parcsetich Aranka férj. Gusztáv Ágostné
okl. polg. isk. tanárnő.

984. szám vhtó 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a topolyai kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. 441/3 és 442/3. számú végzése következtében dr. Lestár Albert ügyvéd által képviselt Prokecz Elek javára Prokecz Imre ellen 1000 korona és 346 korona 66 fillér s járulékaik erejéig 1908. évi június hó 16-án foganatosított biztosítási végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 2183 kor. becsült következő ingóságok u. m.: korcsmai berendezés, 1 billiárd, asztal, 1 tehén, 2 juh nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a topolyai kir. járásbírósnak 1908. évi V. 561/562/38. számú végzése folytán 1000 kor. és 346 kor. 66 fill. tőkekövetelés, ennek 1908. évi május hó 21. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 182 kor. 10 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Topolyán leendő eszközzésére **1908. évi augusztus hó 10. napjának délután 2 órája** határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik. Topolya, 1908. július hó 24. napján.

Elischer Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

3551. ttkvi 1908. szám.

Árverési hirdetmény kivonata.

A topolyai kir. járásbírósnak, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Hetzel Ádám végrehajtónak, Karbner Jakab végrehajtást szenvedett elleni 300 korona s jár. iránti végrehajtási ügyében, a szabadkai kir. törvényszék a topolyai kir. járásbírósnak területén levő. Szeghegy község határában fekvő a szeghegyi 2641. számú betétben A. I. alatt foglalt 611/1 hrsz. 954 örsz. házzal 151 négyszögöl szántóval a Beltelekben ingatlanok 863 korona kikiáltási árban Szeghegy község-házánál **1908. évi augusztus hó 22-ik napjának délelőtt 10 órájkor** bírói árverés alá bocsátatni és a kikiáltási árban alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiált. árának 10%-át készpénzben vagy ova-dékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy neki a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Topolya, 1908. évi június hó 3. napján.
A kir. járásbírósnak mint telekkönyvi hatóság

Janka,
kir. jbiró.

Egy jó házból való fiu

rőfős- és vegyeskereskedésben telje ellátás mellett felvétetik.

Schaffer L. D. Szeghegy.

Uri lakás melyhez két utcái

szoba, éléskamra, konyha és előszoba tartozik **kiadó.**

A lakáshoz külön bejárat van. Szükség esetén az egész ház kiadó, vagy örök áron is eladó. Bővebb értesítést ad **Csercsovits Pál asztalos Topolyán.** Ugyanott butorraktárban több uri butor-darab is olcsó áron eladó.

Szép és jókarban levő fiakker

olcsón eladó. Megvenni szándékozók tudakozódhatnak **Gutwein Mihálnál** Bácsfeketehegyen, ki bővebb felvilágosítást ad.

Steinitz Gyula ügyvéd ur
2 szobából álló iroda és lakáshelyisége
augusztus 15-től
olcsón kiadó.

Fűszer- és csemege-kereskedésbe egy jó házból való fiu tanonczul felvétetik.
Riesz J. Topolya.

4749. szám.
kig. 908.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben megürült, évi 1000 korona javadalmazással egybekötött I. számú **lovasrendőrfelvezetői állásra**

ezennel pályázat nyitattik; felhivatnak mind-azok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a keresztlevél, katonai igazolvány, orvosi bizonylat és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt, sajátkezűleg irt kérvényüket az **1908. évi augusztus hó 3-ig** alulírott előljáróságnál annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy a megválasztandó egyén ruházatát a község adja, azonban ló-tartásról önmaga gondoskodik.

Kiszolgált altisztek és a csendőrségnél szolgált egyéneknek előny biztosítottatik.
Topolya, 1908. évi július 17-én.

Elüljáróság.

HÖLGYEK
részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépitőszér a

Földes-féle MARGIT Crème.

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (Nitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdit és fiatalít.

Ára kis tégely 1 kor., nagy tégely 2 kor. Kiváló toalett-cikkek: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 f., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcviz 1 kor. Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben. Postán utánvétellel vagy a pénz előleges bekiüldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Főraktár Bács-Topolyán:
JAKAB ISTVÁN
gyógyszerésznél.

Páratlan és csodás hatású
Óvakodjunk utánzatoktól!

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, azénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Hirdetések
olcsó árban
felvétetnek
a
kiadó-
hivatalban.

Nyomatott Wilhelm Miksánál, Topolyán.